

**KLINIK LABORATOR
DIAGNOSTIKADA INNOVATSION
TEXNOLOGIYALARDAN
FOYDALANISH, MUAMMOLAR VA
YECHIMLAR**
**xalqaro ilmiy-amaliy
anjuman**
18 aprel 2023 yil

O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash vazirligi

WWW.SSV.UZ

Toshkent tibbiyot akademiyasi WWW.TMA.UZ

Mazkur to‘plamda Toshkent tibbiyot akademiyasining “Klinik laborator diagnostikada innovatsion texnologiyalardan foydalanish, muammolar va yechimlar” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari kiritilgan.

To‘plamga kiritilgan materiallarning mazmuni va sifatiga muallif(lar) javobgar hisoblanadi.

Toshkent – 2023

Tahrir hay'ati

Shadmanov Alisher Kayumovich	Rektor, Tashkiliy qo'mita raisi
Bobomuratov Turdiqul Akramovich	Yoshlar masalalari va ma'naviy- ma'rifiy ishlar bo'yicha prorektor
Boymuratov Shuxrat Abdusalilovich	O'quv ishlari bo'yicha prorektor
Maruf Sakirovich Karimov	Davolash ishlari bo'yicha prorektor
Azizova Feruza Lyutpillaeva	Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor
Saidov Alonur Baxtinurovich	Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrası mudiri
Babadjanova Shaira Agzamovna	Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrası professori
Kurbonova Zumrad Chutbayevna	Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrası dotsenti
Sayfutdinova Zuhra Abdurashidovna	Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrası katta o'qituvchisi

Moderatorlar

Kurbonova Zumrad Chutbayevna	Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrası dotsenti
Sayfutdinova Zuhra Abdurashidovna	Gematologiya, transfuziologiya va laboratoriya ishi kafedrası katta o'qituvchisi

CONTENTS MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ

Абдуллаева М.И., Иноятова Ф.Х., Нарбутаева Д., Ахматова К., Алимов С. Алкоголли ёғли гепатозда биокимёвий кўрсаткичларнинг ўзгаришларини коррекциялаш	19
Абдухалилов Ф.Ш., Умурзакова Р.З. Сурункали буйрак касаллигида лаборатор кўрсаткичларнинг ўзгариши.....	20
Адилова Н.Ш., Шагазатова Б.Х. Состояние эндотелиальной дисфункции после бариатрической операции	22
Айбергенова Х.Ш., Умарова З.Ф., Жабборов О.О., Жуманазаров С.Б. Сурункали буйрак касаллиги билан оғриган беморларда камқонликни худудга боғлиқ хусусиятлари	23
Айтмуратова У.Б. Клиническое значения хромогранина а в лабораторной диагностике нейроэндокринных опухолей	25
Алимов Т.Р., Шевченко Л.И. Эффективность применения нового отечественного кровезаменителя антиоксидантного действия в травматологии	27
Ассесорова Ю.Ю., Касимова С.А., Бабаджанова Ш.А. Проведение флюоресцентной гибридизации in situ (fish) у больных острым лимфобластным лейкозом	29
Ассесорова Ю.Ю., Касимова С.А., Бабаджанова Ш.А. Цитогенетические исследования у больных острым лимфобластным лейкозом	31
Атабаев С.Н. Замонавий тиббиётда клиник лаборатор инновацияларнинг аҳамияти	33
Ахмедова Н.Ш., Сулаймонова Г.Т., Шадыева Н.Ш. Изучение лабораторных показателей функционального резерва почек при сопутствующем состоянии гипертонии с сахарным диабетом	34
Бабаджанова Ш.А., Курбанова Г.Ч. Нарушение обмена железа у больных с диффузно-токсическим зобом	36
Бабаев Х.Н., Омонов Ш.Р. COVID-19 да ошқозон-ичак тракти	38
Базарова Г.Р., Неъматов А.С. Ажратилган кўзгатувчиларни назорат қилиш тизими	41
Батырова Г.А., Таскожина Г.Е., Серикбаева Н.Р., Умарова Г.А. Оценка содержания кальция методом масс-спектрометрии у подростков западного региона Республики Казахстан	43
Бобожонова О.Ш., Курбонова З.Ч. Папаниколау усулида тўқ бўялган ядро рангини очартириш	44
Бобожонова Ш.Ш., Топилов И.И., Мардонов Ж.Н. Композит қопланган янги тўр шаклидаги имплантатнинг ўткир ва сурункали токсиклигини ўрганиш	46
Дилмуродова О. Биокимёвий қон текширувининг диагностика аҳамияти	48
Дилмуродова О., Дилмуродова М., Шайкулов Х.Ш. Пешобдаги	50

bog'liq kranial polinevropatiyalarning diagnostik xususiyatlari	328
Muminov O.A., Kurbonova Z.Ch. Covid-19 klinik kechishining o'ziga xos xususiyatlari	329
Muminov O.A., Kurbonova Z.Ch. Covid-19 etiologiyasi va patogenetik mexanizmlari	331
Musayeva N.B., Islamova Z.S. Hemostasiological changes in rheumatoid arthritis	332
Mustanov J.A., Rasulov SH.M. Teri leyshmaniozini tashxislashda klinik va laborator tekshirishlarning ahamiyati	334
Nishonov A.A., Nuriddinova N.F. Laborator diagnostikada it texnologiyalarni joriy qilinishi	336
Nishonov A.A., Nuriddinova N.F. Implementation of innovative technologies in clinical laboratories	337
Otayeva G.A, Ibaydullayeva B.R., Maxmudova A.Yu., Kasimova E.A., Salimjonova D.X. O'pka kasalliklarining asoratlari kelib chiqishi va kasallik chaqiruvchi omillari	339
Po'latov M.Q, Rashidova N.S. Migren bilan kasallangan bemorlarda bosh miya o'zgarishlarini magnit rezonans tomografiya tekshiruvini orqali baxolash	341
Qaraxonova S.A, Murodov G'X, Ernaeva G.X. Xavotirli-fobik sindromda psixokorreksiya	342
Qaraxonova S.A, Ernaeva G.X. Taekvondo sportchilarida musobaqadan oldingi psixodiagnostik tekshiruvlarning ahamiyati	342
Qurbanova G.Ch., Babadjanova Sh.A. Diffuz toksik buqoq klinik simptomlari	344
Qurbanova G.Ch., Babadjanova Sh.A. Diffuz toksik buqoq klinik xususiyatlari	346
Qurbanova G.Ch., Babadjanova Sh.A. Diffuz toksik buqoqda giperkoagulyasiyaning patogenetik aspektlari	348
Qurbanova S.Y., Murodova I.A., Yo'ldasheva S.M. St.Aureus patogen shtammlaridan zardob olish texnologiyasi	350
Qutlimuratov I.Sh. Immunoglobulin e klinik ahamiyati	350
Rahimova Sh.M., Saidvaliyev F.S. Birlamchi bosh og'riqlaridagi abuzus bosh og'rig'ining klinik-nevrologik xususiyatlari	352
Rakhimbaeva G.S., Mallaev F.S. The role of atherocalcinosis in the development of atherothrombotic subtype of ischemic stroke. Management of medical treatment tactics	353

XAVOTIRLI-FOBIK SINDROMDA PSIXOKORREKSIYA

Qaraxonova S.A., Murodov G'.X., Ernaeva G.X.

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Toshkent

Tadqiqot maqsadi.

Xavotirli-fobik sindromda xavotir darajalarini o'rganish va ularning psixologik korreksiyasini takomillashtirish.

Tadqiqot materiallari va metodlari. Tadqiqot uchun materiallar Toshkent tibbiyot akademiyasi (TTA) 1 klinikasi 1- va 2-nevrologiya bo'limlaridan yig'ildi. Birlamchi tadqiqot materiali sifatida psixosomatik sindrom-xavotir ustunligi tashxisi bilan davolangan 40 nafar bemor olindi. Bemorlar 25-40 yosh oralig'ida bo'lib, o'rtacha yoshi 32.5 ± 2.3 .

Tashhis bemorlar klinikaga statsionar davolanish uchun kelganda ruhiy buzilishlar, ob'ektiv va nevrologik status Ibodullaev Z.R. tomonidan tavsiya etilgan tibbiy psixologik anketa va HADS orqali qo'yildi (patent №001031)

Bemorlar davolash effektivligini aniqlash maqsadida ikki guruhga bo'lindi.

1-guruh. Bu guruxdagi bemorlarga ratsional psixoterapiya va tetrametil tetraazobisikloktandion (adaptol) qo'llanildi: n-18.

2-guruh. Ushbu guruxdagi bemorlarga kognitiv-bixevorial terapiya va tetrametil tetraazobisikloktandion (adaptol) qo'llanildi: n-22.

Izlanishning natijalari.

HADS shkalasi orqali xavotir darajalari aniqlanganda: 1-guruxda 4ta bemorda yengil daraja ($29,5 \pm 1,2$), 6ta bemorda o'rta daraja ($39 \pm 2,3$), 8 nafar bemorda yuqori darajadagi ($48,5 \pm 2,1$) xavotir ko'rsatkichlari; 2-guruxda 6ta bemorda yengil daraja ($28,5 \pm 1,2$), 8ta bemorda o'rta daraja ($38,5 \pm 1,2$), 8 nafar bemorda yuqori darajada ($49,5 \pm 1,2$) ekani aniqlandi ($R < 0,05$).

Bemorlar 1 oy davomida to'liq muolaja kursini qabul qilganlaridan keyin ambulator sharoitda xavotir darajasi qayta tekshirildi.

Bunda 1-guruxda 10ta bemorda yengil daraja ($29,5 \pm 1,2$), 4ta bemorda o'rta daraja ($39 \pm 2,3$), 4 nafar bemorda yuqori darajadagi ($48,5 \pm 2,1$) xavotir ko'rsatkichlari; 2-guruxda 10ta bemorda yengil daraja ($28,5 \pm 1,2$), 2ta bemorda o'rta daraja ($38,5 \pm 1,2$) ekaniani qlandi ($R > 0,05$), ya'ni 2-guruxda og'ir darajali havotir butunlay uchramaydi, 10ta bemorda esa xavotir aniqlanmadi.

Xulosa. Nevrozda xavotirli-fobik sindromda uchraydigan xavotirni korreksiyalashda farmakoterapevtik davo bilan bir qatorda kognitiv-bexivorial psixoterapiya usulini qo'llash kasallikni kechishini yengillashtiradi va remissiyalar davomiyligini uzaytiradi.

TAEKVONDO SPORTCHILARIDA MUSOBAQADAN OLDINGI PSIXODIAGNOSTIK TEKSHIRUVLARNING AXAMIYATI

Qaraxonova S.A., Ernaeva G.X.

Toshkent tibbiyot akademiyasi, Toshkent

Mavzuning dolzarbligi. Psixodiagnostika hozirda sport sohasida mustahkam o'rnatilgan, psixologiyani biladigan va sportchilarni tayyorlashda